

« اصول العقائد » اصول الدين
« اصول عقاید » اصول الدين

● اصول عقاید / کلام و اعتقادات / فارسی

osūl-e 'aqāyed

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴-۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150-1210)

رساله مختصری است در اصول عقاید اهل سنت در مسأله‌هایی که دانستن آنها از فروض اعیان است، در دو جمله: ۱. ذکر ادله اصول دین؛ ۲. شرح بعضی از مقالات اهل علم. شکی در نسبت رساله به فخر رازی نیست و تردید در نام رساله است و اختیار نام اصول دین و یا اصول عقائد به لحاظ موضوع و تناسب آن با مطالب رساله است. وفیات الاعیان می‌گوید که مؤلف در کتابش موسوم به «تحصیل الحق» نسبت استادانش را در اصول و فروع مذهب ذکر نموده است. در این نسخه هم مطابق با آنچه در وفیات نقل شده است در دیباچه نگاشته است: «و بیش از آنکه درین مقصود خوض کنیم نسبت استادان خود در علم اصول و فروع بگوئیم که من در علم اصول دین شاگرد بدر خود امام سعید الخ» ولی دانسته نشده است که «تحصیل الحق» به چه زبانی نوشته شده تا حدس و گمان رود که این کتاب همان «تحصیل الحق» است یا کتاب دیگری است. در ۸ «باب»: ۱. احکام نظر، سه فصل؛ ۲. شناختن باری تعالی، ده فصل؛ ۳. صفات باری تعالی، دوازده فصل؛ ۴. افعال، شش فصل؛ ۵. نبوت محمد مصطفی، پنج فصل؛ ۶. احوال آخرت، شش فصل؛ ۷. امامت، چهار فصل؛ ۸. اصول فقه، شش فصل. آغاز: هر ثنایی که عقول و افهام و خواطر و اوهام بمبادی و غایات و اوائل و نهایتان ان نتواند رسید [فهرستواره منزوی ۱۷۴/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۵

آغاز: هر ثنایی که عقول و افهام و خواطر و اوهام بمبادی و غایات و اوائل و نهایتان ان نتواند رسید؛ انجام: اینست جمله مسئله‌ها کی خواستم شرح دادن
خط: نسخ، بی‌ک، تا: محرم ۷۰۰ق؛ پس از این ۴ صفحه از اول گلستان سعدی است، وحدت خط نسخه با نسخه ضمیمه (ترجمه پنج پرسش پاسخ) که به شماره ۳۹۸ است و در محرم ۷۰۰ نوشته شده می‌رساند که این نسخه هم در همان تاریخ و به خط همان کاتب است؛ ۱۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۱۰سم [ف: ۴-۲۵]

● اصول العقائد = اصول الدين / کلام و اعتقادات / عربی

uṣūl-ul-'aqa'id = uṣūl-ud-dīn

عبدالوهاب بن علی بن حسین، ق ۱۰ قمری

'abd-ol-vahhāb ebn-e 'alī ebn-e hoseyn (- 16c)

شیخ محیی‌الدین و ابن منصور شاگرد ابراهیم خواص یاد می‌کند.

آغاز: بسمله الحمد لله الذی هدانا ... اما بعد گوید فقیر ... عبدالغفور لاری که این کلمه‌ای چند است در ترجمه و شرح رساله‌ای که قدوه ارباب وفا ... نجم الکبری ... در بیان طریق شطار نوشته

انجام: قال-فافهم تر شد. ترجمه یعنی فهم کن که نور ایمان و ثمره ولایت و نبوت از مردن اختیاری پیدا شود و چون فهم کنی راه راست یافتی و السلام.

[نسخه‌های منزوی ۱۰۸۲/۲؛ دانشنامه ادب فارسی در افغانستان: ۶۷۶/۳؛ هدیه العارفین: ۵۸۸/۱؛ معجم المؤلفین: ۲۶۹/۵؛ فهرستواره منزوی ۹۷/۷ (۳ نسخه)؛ مشترک ۱۲۷۹/۳ (۲ نسخه)]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۶/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۷۵۳ (گنج ۷۵۷/۲)؛ خط: نسخ پخته، بی‌ک، تا: قرن ۱۰؛ ۱۹گ (۱-۱۹) [عکسی: ۲-۱۶۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۸۰/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: اواخر قرن ۱۱؛ محشی، مصحح، رکابه‌دار، دارای اشعاری از حافظ، قاسم انوار و دیگران در هامش؛ کاغذ: فرنگی، ۵گ (۱۲۷-۱۳۱)، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۶×۹سم [ف: ۳۲-۲۳۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۷۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: ۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف تیماج تریاکی، ۹گ (۱-۹پ)، ۲۲ سطر (۱۳×۲۰)، قطع: ربعی، اندازه: ۲۴×۱۶سم [ف: ۱۶-۹۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۶۸/۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۱۳؛ در آخر نسخه دارد «اشتریته ممن یدعی التصرف من البلد الکریلا (کذا) سنه ۱۲۵۱ العبد الخاسر محمد باقر الجهرمی الشیرازی»، در حاشیه صفحات ۲۹۷ تا ۲۹۹ ابیاتی از شیخ عطار نقل شده؛ جلد: تیماج مقوایی مشکی، ۱۸ص (۲۹۶-۳۱۴)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۵/۵×۱۴سم [شورا: ف: ۱۳-۳۱۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۷۳/۱۵

خط: نستعلیق، کا: سید احمد خرسوه، تا: ۱۲۶۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا عطف و گرداگرد تیماج تریاکی، ۱۲گ (۱-۱۳۷) - ۱۴۸ر، ۱۴ سطر (۸×۱۴)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۱۶۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶/۳-فیروز

آغاز و انجام: برابر

بی‌ک، تا: جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۵۱ص (۸۵-۱۳۶)، قطع: نیم خشتی، اندازه: ۲۰×۱۲/۵سم [ف: ۲۱-۱۹۸]

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخما)؛ جلد چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

... كما عليه الفاضل القمي فلا يلزم الفور ...

گوناگون دارند مشتمل بر ابواب کوتاه، و مورد استفاده ادباء.

آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۷۱/۴

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۱۴/۳

آغاز و انجام: برابر

آغاز: باب الهیات، اعلم ان الادب اسم يشتمل على كثير من العلوم فأقربها اليه و ادناها

ظاهراً از انتها تا تمام مانده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵ ص (۱۳۴-۱۳۸)، اندازه: ۲۲×۱۵سم [ف مخ: ۷۳-]

نسخه اصل: کتابخانه کاشف الغطاء، نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۶۹ق، ۴ص، ۲۳-۲۶ [عکسی ف: ۵-۳۷۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۹۸/۷

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۳۵۴]

● **الألفاظ المرادفة للعلم / عربی**

al-alfāz-ul murādifa li-l-'ilm

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟-۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150-1210)

● **الألفاظ المختصرة / لغت / عربی، فارسی**

al-alfāz-ul muxtaṣara

تاریخ تألیف: قرن ۶

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۲۹/۶
از تفسیر کبیر؛ خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۰۲۲ق؛ ۳گ (۳۲-
۳۵) [ف: ۵-۱۹۸]

فرهنگ نامه‌ای عربی به فارسی است که از ترتیب خاصی تبعیت نمی‌کند و فرهنگ نامه‌ای شبیه فرهنگ بیهقی است و در مواردی لغات مشابهی در هر دو دیده می‌شود. این فرهنگ دربرگیرنده تعداد محدودی از لغات عربی و قرآنی است که به فارسی ترجمه شده و در برابر هر واژه عربی، یک یا چند واژه فارسی قرار می‌دهد و گاه در برابر چند واژه عربی یک واژه فارسی که این مسئله در شناخت و بررسی مترادفات لغات عربی و فارسی مفید است. مؤلف در صورت تشابه معنی کلمات و ذکر کلمات مشابه از عبارت «مثله» استفاده کرده و گاه در برابر کلمات مفرد، جمع آنها را نیز ذکر کرده است.

→ الألفاظ المستعملة في المنطق ← الفصول المنطقية

● **الألفاظ المستعملة في كلام النساء من العين و الزاء و الصاد و الظاء**

al-alfāz-ul musta'mala fi kalām-in nisā min-al 'ayn wa-z zā' wa-ḍ dād wa-ḍ zā'

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۶۱/۲

در شش باب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۶گ، قطع؛ وزیری [نشریه: ۷-۲۶۰]

آغاز: اطال الله بقائه = دراز کند خدای تعالی زندگانی او. الشیخ = خواجه، الجلیل = بزرگوار، الاجلاء = ج
انجام: مسانه = سال به سال چیز دادن. شنیع = زشت. شعت = آواز بلند کردن. تمت الألفاظ المختصرة
چاپ: به کوشش الهه روحی دل، میراث اسلامی ایران، دفتر
دهم، ۱۳۷۸ش

[نسخه‌های منزوی ۳: ۱۹۶۱-۲۰۴۶]

● **الألفاظ المعربة في القرآن / علوم قرآن / عربی**

al-alfāz-ul mu'arraba fi-l qur'ān

مؤلف پس از سال‌ها کوشش و استفاده از کتب لغت، کلماتی که در قرآن از لغاتی غیرعربی داخل شده را در رساله حاضر به ترتیب حروف الفبا گرد آورده است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۴/۳-۷

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 3268 (ریو ش ۸۵۵)؛ خط: نسخ
مغرب، بی کا، تا: ۵۹۹ق؛ ۱۳ سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۵]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۲۶/۱۴

خط: نستعلیق، بی کا، تا: با تاریخ ۱۱۸۲ق [ف: ۲-۱۲۹]

● **الألفاظ المختلفة في المؤلفات / لغت / عربی**

al-alfāz-ul muxtalifa fi-l mu'talifa

ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰-۶۷۲ قمری

ebn-e mālek, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (1204-1274)

رساله مختصری است در اسماء و صفات مترادف که الفاظ

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۷۴۲/۶

آغاز: الحمد لله الذي فضل هذه الامة بالكتاب العربي ... هذا كتاب تبعت فيه الألفاظ المعربة التي وقعت في القرآن؛ انجام: و لا بایدی و ما يتلوه في عيس xx لانها مع ما قدمت تکریر.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲گ (۱۴۲-۱۵۳ر)، اندازه: ۲۲×۱۴سم [ف: ۳-۵۵۴]

● **الفاظ مبيوبة / گوناگون / عربی**

alfāz-un mubawwaba

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (نخا)؛ جلد چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کاء، تا: ۱۲۸۸ق؛ کاغذ: صیقلی، جلد: تیماج مشکى ضربی، ۸۰ص، ۱۴ سطر (۱۳×۶/۵)، اندازه: ۱۸×۱۱/۵سم [ف: ۲۹]

۳. قم: مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۴۸

آغاز: برابر؛ انجام: و راضی به کردار و گفتار آنحضرت نمی‌شده ... اللهم ضاعف عذابه و عذاب اخیه

خط: نستعلیق، کاء: محمد محرر خادم، تا: چهارشنبه ۲۶ محرم ۱۳۱۱ق، جا: قریه زشک مشهد مقدس؛ جلد: مقوایی عطف پارچه، ۵۰گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۸×۱۱/۵سم [ف: ۳۷۸-۵]

۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۱۰/۳

آغاز: اشراق. تحقیق اینق فی حکمة خلق شیطان المارد و الکافر الجاحد فی صحیفه السجادية فلولا ان الشيطان؛ انجام: و العالم و الجاهل و الغنی و الفقیر و المطیع و العاصی و الصحیح و السقیم من به ... تم الحدیث.

باب دوم از کتاب برهان فی دفع شبهات شیطان است؛ خط: نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تاء؛ کاغذ: کاهی، جلد: تیماج مشکى، ۱۸ سطر (۱۱×۶)، اندازه: ۱۶/۵×۱۱سم [ف: ۲۵]

● البرهان في الرد على اهل الزيغ و الطغيان / فلسفه /

عربی

al-burhān fi-r radd ‘alā ahl-iz zayg wa-ṭ ṭuḡyān

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴-۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150-1210)

رساله فلسفی - کلامی بسیار مفصلی است با رد و ایراد و گفتگو در آراء قدمای فلاسفه و متأخرین آنها و پاسخ به شبهات آنان و اهتمام به رد بر معتزله، در اثبات صانع و بقیه مسائل اعتقادی، در این جلد مباحث توحید آمده است.

قم؛ مورعی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۰۴

آغاز: اکتساب العلوم و بالله التوفیق، الفصل السادس فی اقسام الأدلة اعلم ان کل ما يلزم من العلم به العلم بشيء آخر؛ انجام: فلا یخلو اما ان یکون ذلك الشرط هو من الشرائط المعقولة فيما بینا من سلامة الحواس و عدم القرب القریب و البعید ...

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی عطف تیماج قهوه‌ای، ۲۲۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۲۶-۵]

● البرهان في رسم القرآن / خط / عربی

al-burhān fi rasm-il qur‘ān

زرکشی، محمد بن بهادر، ۷۴۵-۷۹۴ قمری

zarkaši, mohammad ebn-e bahādor (1345-1392)

وابسته به: البرهان فی علوم القرآن؛ زرکشی، محمد بن بهادر (۷۴۵-۷۹۴)

مقوایی، ۲گ (۱۴۳-۱۴۴)، ۱۷ سطر (۱۴×۹)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [ف: ۵-۱۶۹۰]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تاء؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد ضربی مقوایی، ۱۳گ (۸۹-۱۰۱)، ۱۷ سطر (۱۴×۹)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [ف: ۵-۱۶۸۵]

● البرهان في دفع شبهات الشيطان / کلام و اعتقادات /

فارسی

al-burhān fi daf-i šubahāt-iš šaytān

فاضل قندهاری، عبدالله بن نجم الدین، ۱۲۲۷-۱۳۱۱ قمری

fāzel-e qandehārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e najm-od-dīn (1812-1894)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه غره جمادی الثاني ۱۲۸۳ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس

این کتاب در پاسخ شبهه‌های ابلیس است که ابوالفتح شهرستانی ذکر کرده است و قاضی نورالله شوشتری و دیگران نیز به آنها پاسخ داده اند. مؤلف آن را در مشهد مقدس و در سن ۱۰۷ سالگی ساخته است. مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «باب» و «خاتمه» است: مقدمه در بیان معنی شیطان و جن؛ باب ۱. اثبات وجود جن و شیطان، در سه «فصل»: آیات، روایات و حکایات مربوطه در این باب؛ باب ۲. بیان شبهات منکران وجود جن و شیاطین، شامل سه «وجه»؛ باب ۳. ذکر شبهات شیطان و جواب از آنها که هفت شبهه است؛ پس از این به دفع شبهات مذکور به عربی پرداخته است؛ خاتمه، پاسخ ابوالفتح شهرستانی (مؤلف ملل و نحل) در این باب می‌باشد.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی وقفنا لا قامه البراهین لدفع شبهات الملحدین ... این رساله ایست موسوم به برهان فی دفع شبهات الشيطان از ... عبدالله بن نجم الدین القندهاری.

انجام: و العنهم لعنا ویلا آمین یا رب العالمین قد استراح قلمی من ترقیم هذه الکلمات فی یوم الخمیس غرة جمادی الثاني من سنة ۱۲۸۳ ثلث و ثمانین و ماتین بعد الالف ... ص و آله.

[الذریعه ۲: ۹۰؛ فهرستواره منزوی ۸۶/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کاء، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۱۲۹۰ بیت، یادداشت پسر مورف به نام عماد الدین بن حاجی ملا عبدالله قندهاری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج عنابی ضربی، ۵۳گ، ۱۲ سطر (۱۲/۵×۷)، اندازه: ۱۷/۵×۱۱سم [ف: ۱۱-۲۲۰۶]

۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۱۲

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری

هجری در حیات بوده است.

اندازه: ۲۱×۱۵ سم [ف: ۴-۴۲]

تبریز؛ تویت؛ شماره نسخه: ۵۸

● **بر الوالدین / اخلاق / عربی**

birr-ul wālidayn

کراجکی، محمد بن علی، -۴۴۹ قمری
karājākī, mohammad ebn-e 'alī (- 1058)
چاپ: آقای جلال محدث آن را چاپ کرده است.

این کتاب قسمت دوم از شطر اول کتاب برات النجاة و در مسائل
طهارت و نماز و روزه است؛ کا: میر محمد علی بن حاجی میر
مهدی عطار، تا: ۱۲۲۱ق [ف: ۲۷]

● **برات شیخ علی کلا در وجه سایل / مترفه / فارسی**

barāt-e šeyx 'alī kolā dar vajh-e sāyel

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۸۸۱/۶

بی کا، تا: چهارشنبه ۱۲ صفر ۹۹۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج
حنایی ضربی مقوایی کناره سرخ، ص ۸ (۱۹۷-۲۰۴)، ۱۷ سطر،
اندازه: ۱۹×۱۳/۵ سم [ف: ۳-۲۴۸]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۹۰۰
آغاز: بسملة الحمد لله علی مامن من عقل وهب من فضل؛ انجام:
و سلامه و حسبنا الله نعم الوکیل
خط: نسخ، کا: حسن خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: شکری، جلد:
تیماج، ۲۱ سطر (۱۳×۸)، اندازه: ۲۱×۱۵ سم [رایانه]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۵/۳۵

خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۲ق؛
کاغذ: الوان آهار مهره، جلد: گالینگور بنفش، عطف و گوشه‌ها
میشن قهوه‌ای، ص ۳ (۲۷۰-۲۷۲)، اندازه: ۲۷/۸×۱۵/۶ سم [ف:
۴۲۷-۲۹/۱]

← برازخ ← برزخیه

← البرامکه ← تاریخ سیره البرامکه

← برامکه ← اخبار برامکه

● **بر اکلسوس /**

berāklesūs

در یک «مقدمه» و چند «مقاله».

● **البراهین / منطق / عربی**

al-barāhīn

رساله مختصری است در بیان قواعد منطقیه طی فصول کوتاه در
دو «باب»: ۱. مفردات، ۲. مرکبات. فصول باب اول: کلیات
خمس، نسبت بین کلین، تعریفات؛ فصول باب دوم: قضایا،
اقسام حملیه، اقسام شرطیات، تناقص، عکس مستوی، قیاس.

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۳۳۱/۱۳

در یک مقدمه و چند مقاله؛ کا: محمد علی بن آخوند ملا احمد،
تا: چهارشنبه ۲۹ رمضان ۱۲۶۴ق، جا: قم [نشریه: ۲-۱۱۲]

● **بر الاخوان / حدیث / عربی**

birr-ul ixwān

روایاتی است بدون سند در اوصاف مؤمن و آنچه دربارہ برادر
ایمانی باید رعایت نمود. مؤلف آن معلوم نیست ولی محتوای
رساله می‌رساند که مؤلف شیعی بوده است.
آغاز: الحمد لرب الارباب مالک الرقاب مدلل الصعاب و الصلاة
و السلام علی من أنزل علیه الكتاب تبصرة و ذکرى لاولى
الالیاب.
انجام: فهذا القدر فى هذا المعنى یغنى عن المزید و الله ولى
التوفیق و التسدید و هو حسبی و نعم الوکیل.
چاپ: تحقیق مهدی هوشمند، میراث حدیث شیعه، دفتر سوم،
قم، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث، ۱۳۷۸ش

قم؛ گلیایگانی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۲/۲-۸/۱۰۲

آغاز: بسملة الحمد لله الذى انطق كل شیء بوجود ذاته القديم و
اولانا منطقا و فکر ایهدی الی صراط مستقیم و الصلوة علی رسوله
الناطق من لدن حکیم علیم محمد المبعوث الینا بالقرآن العظیم و
علی آله و صحبه الذین اقاموا البراهین علی الدین القویم اعلم ان
التصور حصول معنی الشیء فی الذهن و هو علی نوعین؛ انجام:
فصل فی القیاس سمی القیاس حجة و برهان و هو اما لمی و انی
فاللمی ما استدلل فیہ ... و کل محترق محسوس النار فهذا الخشب
محسوس النار تمت.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۵/۲

آغاز و انجام: برابر

● **براهین اثبات النفس / فلسفه / عربی**

barāhīn-u itbāt-in nafs

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴-۶۰۶ قمری

خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه ۲۴ جمادی الثانی ۱۲۷۰ق؛ مصحح،
محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، ۵ گ (۱۱۴-۱۱۸پ)،

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری

حسب حساب ابجد یکصد و ده می شود و اسم با مسمی مطابقت کند. نویسنده از کتب مهم خاصه و عامه در تحریر این کتاب استفاده کرده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی خلق الارض و السماء و جعل فی السماء ملائکة و فی الارض الخلفاء و قالو سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و آله
انجام: که کسیکه دوست دارد اهل یمن را دوست داشته است مرا و کسیکه دشمن دارد اهل یمن را دشمن داشته است مرا.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی حسین بن حاجی محمد تبریزی، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز ترنج و نیم ترنج و لچکی، مذهب: مقویبی، ۳۲۴ گ، ۲۷ سطر (۲۵×۱۳)، اندازه: ۳۵×۲۱ سم
[ف: ۳-۸۵]

● البراهین البهائیه / کلام و اعتقادات / فارسی

al-barāhīn-ol bahā'īya

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴-۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150-1210)

اهدا به: بهاء الدین سام بن محمد غوری (۲-۶۰۲ ق)

مسائل اعتقادی از قبیل توحید، نبوت، امامت، قضا و قدر، معاد، شفاعت و جز آن را به گونه ای فلسفی و استدلالی بیان کرده و به شبهات مخالفان پاسخ گفته است مؤلف این کتاب را برای بهاء الدین ابوالمؤید سام بن شمس الدین محمد غوری (۲-۶۰۲) از امرای سلسله غوری، نگاشته است و به واسطه نام او آن را بدین اسم خوانده است. مؤلف نام خود را در خطبه کتاب نیاورده ولی ابن ابی اصیبه در عیون الانباء (ج ۲-ص ۳۰)، «البراهین البهائیه» را جزو مؤلفات او شمرده است.

آغاز: حمد و ثنا مر آن خدای را که هر ذره از عالم ممکنات و محدثات بر هستی او برهانی باهر است

انجام: فهذا هو الاشارة الى كيفية تفریح المباحث الالهية علی هاتین المقدمتین و من وقف عی ما ذکرناه سهل علیه تفریح سائر المباحث علیها و هذا آخر الکلام فی هذا الکتاب.

چاپ: به کوشش استاد سید محمد باقر سبزواری از روی نسخه مجلس چاپ شده است.

[فهرستواره منزوی ۸۵/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن الکمال فارسی فاروقی، تا: سه شنبه ۲۵ صفر ۶۶۸ ق، جا: کرمان؛ مصحح، مقابله شده، برگ های از اوایل و اواخر نسخه از روی نسخه سال ۱۰۸۲ ق نونویسی شده؛ تملک:

و معانی لغوی و دلالات و رموزات و مراتب بعضی احادیث را می آورد. پس از حدیث «الاربعون» در برگ ۱۳۵-۱۴۳ پ مؤلف مجدداً روایاتی با شماره حدیث ۳۶-۴۰ افزوده است. در نسخه حاضر بخشی به عنوان مقدمه و خاتمه نیامده است. شاید خاتمه همان شماره ۳ مجموعه (منتخب الآیات و الاخبار ...) باشد. نسخه به لحاظ ذکر منابع اهل تسنن در این موضوع حائز اهمیت است. همچنین ظاهراً همین نویسنده در نسخه ش ۵-۶۲۱۳ (۶۲۱۳ ع) آیات و اخبار دال بر بطلان خلافت خلفای ثلاثه را در اوراق (۲۰۵-۲۱۱ پ و ۱۶۷، ۱۷۵-۱۸۶ پ) آورده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۲۳۶

آغاز: دیباچه (برگ ۱۸۸): بسمله. الحمد لمن خلق الانسان و علمه الیان و الصلوة ... علی محمد و اله اثناء الرحمن ... [اربعین (برگ ۱ پ)]: بسمله سبحانک اللهم و بحمدک انت رب العالمین خلقتنا لنعبدک بعد معرفتک و ترانا و لانراک؛ انجام: فضررب فی صدري و قال اللهم ... قلبه و ثبت لسانه فشاکتک بعدها فی قضا بین اثنتین ...

خط: نسخ و تحریری، کا: محمد علی بن محمد ابراهیم کرهرودی، تا: ۱۲۹۶ ق، جا: طهران، مدرسه محمد حسین خان مروی؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه ای مقویبی ضربی دارای ترنج و سرترنج مجدول، ۱۴۳ گ (۱ پ-۱۴۳ پ)، ۱۳-۱۶ سطر (۱۲/۵×۶/۵ و ۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۱۸×۱۱ سم [رایانه]

● براهین الاصول / کلام و اعتقادات / عربی

barāhīn-ul usūl

بروجردی، غلامحسین

borūjerdī, qolām-hoseyn (-)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۲۴

در اصول عقاید؛ بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● براهین الامامه / کلام و اعتقادات / فارسی

barāhīn-ol emāma

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲-۱۲۸۶ قمری

mīrāzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-on-nabī (1798-1870)

نویسنده می گوید: پس از آنکه تفسیر آیات الولایه را تمام کردم بر آن شدم که این کتاب را در اثبات امامت و خلافت بلافضل حضرت سید الخاقین ... علی بن ابی طالب بپردازم. در این کتاب یکصد و ده فضیلت و منقبت از این حضرت بر شمردم و علت انتخاب این عدد نیز بدان جهت است که نام «علی» به

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۶/۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۹گ (۲۴۷-۲۵۵پ)،

۲۷سطر، اندازه: ۲۷/۵×۱۸سم [میراث شهاب: ۴۲-۱۴۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۴۷/۵

آغاز: الحمد لله الواحد الاحد المصور الصمد السلام السرمد ... أما بعد فقد سألتني عن أحوال اللذات المطلوبة في الدنيا؛ انجام: برابر
بی، کا: تا: قرن ۱۲؛ ۱۹ص (۲۹-۴۷)، اندازه: ۲۴×۱۸/۵سم [ف: ۲۲-۱۷۹]

● لذات / گوناگون / فارسی

lazzāt

رساله‌ای است فکاهی از ملامعین. این رساله در سه «باب» است:
۱. لذات؛ ۲. لابدیات فی السفر؛ ۳. نعوذ بالله هیئات. از معصوم بیگ صفوی، مولانا میر جان خادم و میر زین العابدین یاد کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۸۵/۳

آغاز: (بسمله) الحمد لله الذي خلقني من طين و لم يجعلني من
البلغين رتب الكتاب على ثلاثة ابواب الباب الاول في اللذات. لذه
عاشقي که او را نزنند، و بر زنیل نهاده بمسجد جامع نبرند؛ انجام:
استماع قصه حمزه بتفصیل، اختیار سفر بی کینک، کتابت مردم
خواندن، حاتم را به از خود تصور کردن.بی، کا: بی تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳ص (۴۴-۴۶)، ۲۳سطر، اندازه:
۱۹×۱۲/۵سم [ف: ۱۰-۲۵]

● اللذات الالهية العقلية / فلسفه / عربی

al-lazzāt-ul ilāhīyyat-ul ‘aqlīyya

تاریخ تألیف: پنجشنبه ۵ شعبان ۱۱۲۳ق
لذات مزاجی که از لوازم مزاج می‌باشد نسبت به باری تعالی
ممتنع ولی آیا لذات عقلی ممکن است یا نه؟ در این رساله بسیار
مختصر اقوال فلاسفه و متکلمین در این موضوع نقل شده و در
پایان دوازده حدیث در ذم علم کلام آورده است. مؤلف به
پاسخ خود بر سؤال‌های شیخ علی بن سلیمان حوالت داده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۹۰۲/۹

آغاز: بعد الحمد لله ... فما سألت عنه أيها الشيخ من أنه سبحانه و
تعالى يلتذ لذة عقلية أم لا؛ انجام: و نجعل الصلاة على محمد و
آله الاعلام خير ختام ...کا: عباس بن حسن بن عباس بن محمد علی بلاغی نجفی، تا:
۱۱۵۷ق، جا: بهبهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۴۶-۱۴۶)
۱۵۴پ)، اندازه: ۱۶×۱۱سم [ف: ۱۳-۸۳]

● اللحن و النغم / موسیقی / عربی

al-luḥūn wa-n nigam

کندی، یعقوب بن اسحاق، ۹۱۸۵ - ۲۵۲ قمری
kendi, ya'qūb ebn-e eshāq (802 - 867)برای: احمد بن معتصم
چاپ: ضمن مجموعه مؤلفات الکندی فی الموسیقی، بغداد،
تحقیق زکریا یوسف، ۱۹۶۲م، الطبعة الاول

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۲/۱۰-ف

خط: نسخ، بی، کا، بی تا؛ ۱۳گ (۱۱۷-۱۲۹)، ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۵]

سه اللذات < العلم اللذنی

● اللذات = اقسام اللذات = تحقیر اللذات / فلسفه / عربی

al-lazzāt = aqsām-ul laddāt = taḥqīr-ul laddāt

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150 - 1210)اقسام لذت‌های دنیا و کیفیت ادراک آنها و ماهیت لذت را از
دید فلسفی در سه قسم بحث می‌کند: ۱. لذت‌های حسی؛ ۲.
لذت‌های خیالی؛ ۳. لذت‌های عقلی.آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی أفضل خلفه فی
السموات العلی ... أما بعد فقد سألتني عن أحوال اللذات المطلوبة
فی الدنيا و الكشف عن حصر أقسامها و بیان ما فیها من الخیرات
و الراحة و الآفات و المخافات ...انجام: الكمالات التي لا يعرفها أحد إلا أنت أن تعفو عني في كل
ما أخطأت و أن تقبل مني كل ما ارتضيته مني من الاعمال التي
أتيت بها بمدد توفيقك و فضلك و برحمتك يا أرحم الراحمين
و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطيبين الطاهرين

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۷/۱۳عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گویا در کتابخانه دانشگاه پرینستون آمریکا؛ بی، کا، تا:
۶۷۷ق؛ ۱۲ص (۱۲۹-۱۴۰) [عکسی ف: ۴-۳۰۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۴۱۶/۳

آغاز: الحمد لله الواحد الاحد المصور الصمد السلام السرمد ... أما
بعد فقد سألتني عن أحوال اللذاتخط: نسخ، کا: ابوبکر بن عبدالوهاب دهستانی ملقب به نجم
الدين، تا: ۷۳۱ق، جا: کرمان؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۰گ
(۱۱۰-۱۲۹پ)، اندازه: ۲۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۲-۱۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۶۷۵

آغاز: بسمله، العلی و تحت الارضین السلفی خصوصاً؛ انجام:
برابر

خط: نسخ، بی، کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ بیست و هفت؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازبان اسناد و کتابخانه ملی

DIA 276265

جمهوری اسلامی ایران؛ ۲۰۱۳/۱۳۹۰

رتبه على ثلاثة اقسام: الاول في المبادئ والمقدمات والثاني في المقاصد والغايات والثالث في اللواحق والمتممات ...
انجام: و لما كان ذلك محالاً في حق الله تعالى كان اطلاق لفظ العزم في حقه محالاً، و لما انتهى الكلام الى هذا المقام ...
چاپ: مطبوعات الشريعة، ۲۶۵ ص، ۱۳۲۳ ق.
[الذريعة ۳۶۴/۱۸؛ سرکيس ۹۱۶/۱]

lawāmi'-ul burhān wa qawāṭi'-ul bayān fī ma'āni-
qur'ān

معینی، محمد بن حسین، - ۵۸۴ قمری
mo'īnī, mohammad-e-bn-e hoseyn(- 1189)
تفسیر مزجی بسیار مختصر توضیحی است که بیشتر به بیان معانی مفردات لغوی و الفاظ می پردازد و مباحث مفصل را متعرض نمیشود.

آغاز: الحمد لله الذي جعل الحمد مفتوح قرآنه و آخر دعوى اهل جنانه ... أما بعد فان سر القرآن و لبابه مقصده الاقصى دعوة العباد الى الله.
انجام: ألا أخبرك بأفضل ما تعوذ به المتعوذون قلت بلى قال أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۳
آغاز: برابر؛ انجام: الفعل على مصلحة راجحة والاختيار عبارة.

ديباچه نسخه مصدر به ثنائى بهاءالدين ابى المؤيد سام بن محمد بن عماد بن حسين از پادشاهان غورى مى باشد، نسخه ما از نظر قدمت و خوانا بودن خط از نفايس به شمار مى آيد ولى متأسفانه ناقص است؛ خط: نسخ، بى كاه، تا: احتمالاً قرن ۷؛ افتادگى: انجام؛ واقف: خواجه شير احمد تونى، جلد: تيماج عنابى، ۳۰۵ گك، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۱۳ سم [ف: ۱-۱۹۶]

قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۱۰۰

آغاز: الحمد لله الذي جعل الحمد مفتوح قرآنه و آخر دعوى اهل جنانه ... أما بعد فان سر القرآن و لبابه مقصده الاقصى دعوة العباد الى الله؛ انجام: ألا أخبرك بأفضل ما تعوذ به المتعوذون قلت بلى قال أعوذ برب الفلق و قل أعوذ برب الناس.

۲. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۱۰۸۲۰

خط: نستعلیق نازیبا، بى كاه، تا: قرن ۸؛ افتادگى: آغاز و انجام؛ جلد: تيماج، ۱۸۷ گك، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶ سم [ف: ۲۷-۲۴۱]

خط: نسخ، كا: عبدالرزاق بن ابراهيم شافعى، تا: پنجشنبه ۱۰ جمادى الثاني ۸۶۹ ق، جا: مدرسه بردبكيه جوار جامع ازهر، به جهت علاءالدين على عجمى صوفى؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ واقف: ابوالخير بن محمد زاهد شيروانى، اوایل ذيقعدة ۹۰۸؛ جلد: تيماج، ۱۸۲ گك، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰ سم [ف: ۳-۲۷۵]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ (غرب ایران تا سوریه)، بى كاه، تا: قرن ۸؛ با توجه به مطلبى قههى در برگ ۱۳۰ و نیز فهرست كتاب در برگ ۱ و چند مورد حاشیه با امضای ابراهيم طرسوسى، و این که در منابع فقط يك فرد را به نام ابراهيم طرسوسى يافتيم که او هم در سال ۷۲۰ ق متولد شده و در سال ۷۵۸ ق وفات یافته و یکی از قاضيان حنفى ساکن دمشق و عالم در اصول فقه و صاحب تألیفات بسیار بوده، احتمال می رود که نسخه در قرن هشتم کتابت شده باشد (هدیه العارفين ج ۵: ۱۶ معجم المؤلفين ج ۲: ۶۲)؛ مصحح، محشى با نشانه‌هاى اخترى، طرسوسى، ه شرح مواقف ابهرى و ابراهيم طرسوسى، وصالى؛ كاغذ: اصفهانى، جلد: تيماج مذهب، ۱۳۰ گك، ۱۷ سطر (۱۲×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵ سم [ف: ۱۴-۱۳۸]

● لوامع البيئات فى الاسماء والصفات / اسماء الله / عربى
lawāmi'-ul bayyināt fi-l asmā'-i wa-ṣṣifāt

فخر رازى، محمد بن عمر، ۵۴۴ - ۶۰۶ قمرى
faxr-e rāzī, mohammad-e-bn-e 'omar (1150 - 1210)

اهدا به: ابو المويد سام بن محمد بن عماد بن حسين كتابى است در شرح اسماء و صفات خدا از دید فلسفه و مباحث عقلی و كلامی و مشتمل بر سه «قسم»: ۱. مبادئ و مقدمات؛ ۲. مقاصد و غايات؛ ۳. لواحق و متممات. هر قسم نیز شامل چندین فصل می شود.

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۹۹/۲

آغاز: قال مولانا فخرالدين رازى فى ذكر المضممرات اما ذات و هو ...

آغاز: بسمله، رب يسر و لا تعسر، الحمد لله الذى حارت الافكار فى مبادئ انوار كبريائه و صمديته و تاهت الانظار فى مطالع اسرار عزه و فردانيته ... اما بعد فان الله تعالى لما اسعدنى بالاتصال بحضرة السلطان ... ابو المويد سام بن محمد بن عماد بن الحسين ... و الامير الاسفهسالار الكبير ملك الامراء عماد الدولة و الدين نظام الاسلام و المسلمين ابى حفص عمر بن الحسين ... فلما اتفق وصولى الى بلدة ولو الج التى هى مركز مملكتة و مستقر حشمتة و قضى الله تعالى لتفتيح الكلام فى شرح اسماء الله تعالى و صفاته و تحقيق القول فى تفسير نموته و سماته فصنفت هذا الكتاب فى هذه المباحث ... و سميته بلوامع البيئات فى الاسماء و الصفات و

بخشى از؛ خط: نسخ، كا: محمد شاه بن محمد ناعمري مريانى، تا: ۷۱۶ ق؛ جلد: تيماج، ۱ ص (۲۳۵)، اندازه: ۱۶×۲۴ سم [ف: ۲۵-۱۰۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۱۲۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، كا: عابد بن محمد بن على بن ابى بكر شافعى، تا: صفر ۷۷۳ ق؛ جلد: تيماج، ۱۱۷ گك، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹ سم [ف: ۲۵-۱۲۴]

۶. قم؛ مرعشى؛ شماره نسخه: ۳۵۴۲

آغاز و انجام: برابر

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)، بیست و هفت، به کوشش، مصطفی درایتی، تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی

ص ۹۱-۹۳، اندازه: ۱۹/۷×۱۴/۳ اسم [ف: ۱۱-۴۹۸]

● المباحث المشرقية في الحكمة الالهية / فلسفه / عربی
al-mabāhith-ul mašriqiyya fi-l hikma-til ilāhiyya

فخر رازی، محمد بن عمر، ۹۵۴۴ - ۶۰۶ قمری
fāxr-e rāzi, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

اهدا به: سهل بن عبد العزيز یا سهیل بن العزیز المستوفی
کتاب از جوامع معتبره این رشته (به جز بخش اخلاق و سیاسات)
است. در دیباچه روش فکری خود را در این کتاب ذکر کرده
است. خلاصه آن: لباب آراء و اندیشه پیشینیان را به عبارتی روان
و روشن دور از اطباب و ایجاز آورده است. التزامی به پیروی از
استادان متقدم نداشته و نه مقید به اعتراض بر آنان، بلکه بر پایه
تعمق و دقت به استدلال و نقض و تشکیک پرداخته است. چه
بسا در تنگنای استدلال مخالفت با مشهور کند. این کتاب مرتب
است بر عنوان سه «کتاب» (هر کتابی شامل ابواب و فصول):
۱. الامور العامة و اقسام الموجودات و بیان الوجود و العدم و
خواصهما و احکامهما و الماهیه و الوحده و الکثرة و انقسام
الوجود الی الواجب و الممكن و العدم و الحدوث؛ ۲. احکام
اقسام الممكنات - الجوهر و العرض و خواصهما المشتركة -
مشمول بر یک مقدمه و دو جمله، جمله اول مشتمل بر پنج فن و
جمله دوم مشتمل بر سه فن؛ ۳. بیان واجب الوجود و صفاته، در
چهار باب. ملاصدرا در کتابش الحکمة المتعالیه فی اسفار الاربعة
العقلیه (اسفار) از این کتاب فراوان بهره برده است.

آغاز: سبجان المتفرد بقیومیة الهویة و الوجود المتوحد بدیومیة
الوجوب و الوجود الباطن عن طرف العقل لفرط شعاع أنواره
الظاهرة لبصائر أولى الأبصار
چاپ: تهران، مکتبه الاسدی، ۱۹۶۶م؛ هند، حیدرآباد، مجلس
دائرة المعارف نظامیه، ۱۳۴۳ قمری، سری
[اسکوریا ۶۸۸/۱-۶۸۹ ش ۶۹۲؛ معجم المؤلفین ۷۹/۱۱؛ کشف الظنون
۱۵۷۷/۲-۱۵۷۸؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۵۲۸/۱]

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۸۶

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود بن محمد شروانی، تا: جمعه ۷
صفر ۶۸۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: امیر منصور شیرازی
پسر سید محمد ثانی، محمد قاسم بن محمود مطیب گیلی لاهیجی
در ۹۹۴؛ مهر: رفیع الله محمد حسینی موسوی مورخ ۱۰۲۲،
«محمد خلیل حسینی»؛ واقف: شاه عباس، ۱ ذیقعد ۱۰۳۷؛ قطع:
ربعی [آستانه قم: ۱۶۰-]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۷۷/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه وایتیکان-رم ۲۹۰؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن
۸، پنجشنبه ۱۰ ربیع الاول ۱۰۵۶؛ محشی؛ ۳۷۱گک (۳-
۳۷۳) [عکسی ف: ۲-۴۵۸]

۳. قم؛ مورعی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۷۱

آغاز: ... و فيه عشرون فصلا الفصل الاول بين الوجود والوحدة
ربما ظن ... و سبب هذا الظن ان لكل موجود هوية؛ انجام:
الاشكال الثاني ان يقال الفاعل لما رتب الاعطاء ... اما ان تكون
نسبتها الی هذا الترتیب کنسبتها الی سائر الترتیبات او ...

از فصل اول از باب سوم آغاز و تا پایان باب دوم از کتاب سوم
به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و
انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ت»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج،
۳۱۸ص، ۲۷ سطر (۲۰×۸/۵)، اندازه: ۲۴/۵×۱۳ اسم [ف: ۳۵-۴۲۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۶۵

آغاز: برابر؛ انجام: و اما الآن لما و فقنا الله تعالى لجمع هذه
المسائل الطبيعية والالهية على هذا الترتیب ...

خط: نسخ، کا: محمد بن حاجی مجدالدین اسماعیل حکیم
بغدادی، تا: ۷۵۴ق، جا: شیراز؛ تملک: شیخ محمد حسینی، حسن
بن محمد امین حسینی موسوی به تاریخ ۱۱۳۰ با مهر «العبد
الحسینی الموسوی»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۱۶گک،
۲۷ سطر (۱۷×۱۰)، اندازه: ۲۵×۱۵ اسم [ف: ۱۳-۱۵۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۱۱

نسخه یک صفحه ای پیش از «الفصل الثامن فی بیان ما وجد من
الاقسام المذكورة» از باب دوم از کتاب یکم را دارد و می‌رسد به
فصل ۲ باب ۲ کتاب ۳ در الهیات؛ خط: نسخ، کا: محمد بن
ابراهیم بن یحیی، تا: شنبه ۴ ربیع الثاني ۸۹۴ق؛ کاغذ: سمرقندی،
۲۸۱گک، ۲۳ سطر (۱۹×۱۲)، اندازه: ۲۵×۱۸ اسم [ف: ۱۲-۲۷۱۱]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، ۲۲۶گک، ۲۵ سطر،
اندازه: ۲۷/۷×۱۷/۷ اسم [ف: ۱-۴۶۳]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۵۱

آغاز: برابر؛ انجام: علی هذا الترتیب و التهذیب لم یسبقنا الیه احد
فلنختم الکلام حامدین نقل هذه النسخه من نسخه قد قوبلت بنسخه
خط المصنف و حسبنا الله نعم الوکیل و نعم النصیر

خط: نسخ تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشانی «وحید» و
«ص»؛ مرحوم تنکابنی نیز که مالک نسخه بوده برخی از موارد
حاشیه نوشته، از روی نسخه‌ای مقابله شده با نسخه اصل، نوشته‌اند؛
کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۵۲ص، ۲۵ سطر، اندازه:
۱۳/۵×۲۲ اسم [ف: ۵-۴۵۷]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۶

آغاز: برابر؛ انجام: و عقل یخصه بالطرق الذی ذکرناه و معلوم انه.
تا اواخر فصل دوم از بخش الهیات؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: پیش
از قرن ۱۱؛ ناقص، محشی؛ مهر: «ز شاه جهانگیر صاحبقران. لقب
یافت صدار مسیح الزمان» (دایره)؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد:
مقوا، ۴۳۲گک، ۱۹ و ۲۳ سطر، اندازه: ۲۴×۱۵ اسم [ف: ۱۱-۲۸۷]

۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۹

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: رشید الدین محمد بن

فهرستگان: نسخ‌های خطی ایران (فخا)؛ بیست و هفت؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی

DIA 276265

جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۰/۲۰۱۳

١٧×٢٧سم [رشت و همدان: ف: ١٤٨٢-]

● **الواحد / كيميا / عربي، فارسي**

al-vāhed

جابر بن حيان، ١٢٠ - ١٩٨ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

٣ گفتار دارد با نام‌های «كتاب الواحد الاول، الواحد الثاني، كتاب الواحد الثالث»، هر يك با خطبه ای جداگانه. در آغاز يكم می‌گويد آن را كتاب واحد ناميدم چون در آن چیزی است واحد، و در آغاز دومين می‌گويد «واحد يكم» در تخليص نفس از روح بود، و «واحد دوم» تفسيري است از كتاب ديگرم بهنام «الملاغم». در آغاز سومين می‌گويد: يکی از اهل صنعت به شهر ما آمد بسيار آزموده، هنگام بازگشت اين كتاب را برای او نگاهشتم، و «واحد سوم» ناميدم. (احمد منزوی)

آغاز: رساله ١: بسمله. رب يسر ... الحمد لله على ... و بعد، اني قد بذلت ما بذلت في تأليف هذا الكتاب من المسألة ...

رساله ٢: بسمله، حمدله. مستحق الحمد و مستوجب الشكر لنفسه و صلى الله ... اما بعد، فقد سبق لنا كتاب يسمى الواحد فيه تخليص النفس من الروح ...

رساله ٣: بسمله. رب يسر ... الحمد لله المنان ... اما بعد، فافهم و تدبر ...

انجام: احسن من كل شيء ابيض فيه لمع صفرة و حمرة ... فافهم و تدبر ...

١. تهران: دانشگاه؛ شماره نسخه: ٩٥٦٢/٧

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ١١؛ کاغذ: سپاهانی، ابعاد متن: ١٨×٨،

اندازه: ٥/١٦×٥/٢٥سم [ف: ١٧-٤٠٧]

٢. تهران: دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ٢١٢/١١

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کاء، تا: قرن ١١ [ف: ١-٢٦٦]

٣. تهران: دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ١٧٦٨/١١-عکسی

آغاز: برابر؛ انجام: سومين: الغالب عليه الابيض فهذا الماء الكامل، فافهم و تدبره وفقك الله الطريق الحق و هداك، انه قدیر، تم الكتاب.

هر سه گفتار؛ خط: نسخ روشن، بی‌کاء، تا: ١٢٦٣ق؛ ١٣ص (١٥٦-

١٦٨) [عکسی ف: ١-٣٩٨]

به الواحد الحقيقي لا يصدر عنه الا الواحد (رساله في ان) <

الامكان الاشراف

به الواحد لا يصدر عنه الا الواحد < الاصول الآصفية

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ١٠٢٤٠/٥

آغاز: فصل سيم بدانکه اهل الله فرموده اند که حقيقت واجبي وجود بحث است؛ انجام: در مجالی که بحسب محلی نه بحسب خود و الله اعلم.

خط: نستعلیق، بی‌کاء، تا: ٢٠ رمضان ١٠٩٠ق؛ مصحح، محشی؛

جلد: تيماج، اندازه: ١٩×١٢/٥سم [ف: ٣٢-٢٧٤]

● **الواجب الوجود حي عالم / فلسفه / عربي**

wājib-ul wujūd ḥayy-un 'ālim

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ١٥٧٣٣/٩

آغاز: بسمله. و الصلوة على من دل على اعلى المراتب و اجل المواهب معرفة رب الارباب ... في ان تعلم ما لواجب الوجود من الصفات فمنها ان له الوصف بانه حي لأنه يعلم؛ انجام: من اقتضائه لمعلوم هو عينه او غيره و له الحمد على ما وهب و فضل.

خط: نستعلیق، کاء: حيدر على كاتب، تا: ١٠٢٨ق؛ محشی؛ ٢گ

(٤٧-٤٨پ)، ١٩سطر، اندازه: ١٥×٢١سم [ف: ٣٢-٤٤]

● **واجب الوجود لا يعزب عنه علم شيء / فلسفه / عربي**

wājib-ul wujūd lā-ya'zub-u 'an-hu 'alim-i šay'

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ١٥٧٣٣/١٠

آغاز: بسمله. و الصلوة على من به فتحت العيون القاصرة عن الادراك و الالذهان؛ انجام: فهذه يعلمه ازلاً و ابداً فيكون صادقاً سواء كان الكسوف موجوداً أو معدوماً.

خط: نستعلیق، کاء: حيدر على كاتب، تا: ١٠٢٨ق؛ محشی؛ ٢گ

(٤٨-٤٩ر)، ١٩سطر، اندازه: ١٥×٢١سم [ف: ٣٢-٤٤]

● **واجب الوجود و ممكن الوجود / فلسفه / عربي**

wājib-ul wujūd wa mumkin-ul wujūd

فخر رازی، محمد بن عمر، ٥٤٤؟ - ٦٠٦ قمری

faxr-e rāzi, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

موضوع رساله این است: «واجب الوجود واجب لذاته و ممكن الوجود ممكن لذاته».

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ١١٨٧/٧٩

آغاز: لا شك في وجود موجودات كثيرة فهذا الموجودات الكثيره اما ان يقال؛ انجام: كل موجود ممكن لذاته فثبت ان بعض الموجودات واجب لذاته و بعضها ممكن لذاته ...

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ١٠ یا ١١؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ:

اصفهان، ٢گ (٣٧٦-٣٧٧)، ٢٤ سطر (١٠×٢٠)، اندازه:

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد سی و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276272

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۱۴ / ۱۳۹۳

قدرت، ۱۱. در استدلال به احوال اطلاق بر کمال قدرت صانع، مقالت سوم در بیان کیفیت احوال انسان، باب اول در کیفیت استدلال به احوال تکون انسانی، فصل ۱. در فواید حکمت، ۳. در شرح دلالت ذوات و صفات افلاک بر هستی آفریدگار، ۴. در دلالت احوال زمین بر هستی خالق، ۶. در دلالت احوال ماه بر هستی آفریدگار، ۷. در شروق و غروب کواکب، ۸. در گردش شب و روز، ۹. در احوال و کیفیت بروج، فصل دوم: در شرح فضیلت انسان، فصل چهارم: در بیان آفرینش انسان، باب دوم: در عجایب خلقت آدمی، فصل اول: در صفات استخوانها؛ خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مشکلی، ۶۰گ، ۱۷ سطر (۸/۷×۱۵/۵)، اندازه: ۵/۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۵۹]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۵۸

آغاز: ... رأیته را ازین دعا نین یادگاری باشد فصل نخستین در فضیلت علم علی الاطلاق بدانکه دلیل فضیلت علم بر اقسام است بعضی از قرآن و بعضی از تورات و انجیل و بعضی از اخبار و بعضی از آثار؛ انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاه: فتح الله بن فضل الله تمیمی قزوینی، تا: ۷۴۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۹۷گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۱۶۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۱۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فلمها: ۲-۷۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی کاه، تا: قرن ۹؛ جلد: مقوا، ۸۶گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۵-۹۹]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۰۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کاه، تا: احتمالاً قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط؛ جلد: میشن، ۱۶گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱-۱۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۰۶

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۱؛ قطع: جیبی [میراث شهاب: س ۹ش ۲-۲۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۰۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: جمادی الثانی ۱۰۲۲ق؛ دارای سرلوح دوره تیموری، مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۹۹گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۲/۱۴×۲۳سم [رایانه]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۷۵

آغاز و انجام: برابر

تا فصل پنجم در شرح قوتهای نفسانی را دارد؛ خط: نستعلیق، کاه: محمد حسین بن محمد تقی کاتب خاتون آبادی، تا: ۲۵ شوال ۱۰۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۸ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۰۰]

تنگ و ضعیف؛ انجام: ماند حسرت بر حریصان تا ابد xx همچون حال اهل ضروان از حسد

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۲۸۷ق؛ نسخه مصدر است به: «مشارق العرفان» که جزوه‌ای در شش مشرق می‌باشد و نکات عرفانی از دفتر پنجم مثنوی مولوی را توضیح می‌دهد، آغاز: «قصه اهل ضروان و حسد ایشان که پدر ایشان دخل بمسکینان میداد»، انجام: «صد هزاران جان دهد او رایگان»؛ واقف: سید ضیاءالدین تقوی شیرازی، دی ۱۳۶۷؛ ۲۳۵گ، ۱۱ و ۱۲ سطر، اندازه: ۵/۱۰×۱۷/۲سم [ف: ۱۷-۳۸۱]

لطائف غیائی = توجیه اسرار التنزیل / چند دانشی /

فارسی

latā'ef-e qīyāsī = t.-ye asrār-ot tanzīl

فخر رازی، محمد بن عمر، ۶۰۶ - ۹۵۴۴ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

اهدا به: ابوالفتح محمد بن ملکشاہ

فخر رازی کتاب اسرار التنزیل را در چهار «مقاله» (اصول، فقه، اخلاق، مناجات، و دعا) نگاشته و در کتاب حاضر توسط مترجم ناشناسی به فارسی ترجمه و «لطائف غیائی» نامیده شده است.

آغاز: حمد بی حد و نهایت و مدح بی عد و غایت حضرت جلال آن خدایی را که واجب الوجودی جز ذات او را ممکن نیست و امکان حقیقی جز بر غیر ذات او ...

انجام: هر عاقل که در این قدر که نوشته شد تفکر کند او را نموداری حاصل شود و تواند که به مدد توفیق در بقیه دلائل کند و الله اعلم. تم کتاب اسرار التنزیل.

چاپ: درهند و تهران به چاپ رسیده است

[نسخه‌های منزوی ۶۸۱/۱؛ الدررمة ۳۱۶/۱۸؛ ریحانة الأدب ۴/۳۰۰؛ هدیه العارفین ۱۰۸/۲؛ کشف الظنون ۱/۸۲؛ فارسی مشار ص ۸۷ و ۱۳۳۸؛ فهرستواره منزوی ۳۱۹/۶]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۳۱۰

خط: نسخ کهن، بی کاه، تا: قرن ۷؛ آغاز نسخه ما در برگ ۲

مطابق سطر ۱۶ صفحه ۵ چاپی است و پایان آن نیز مطابق چاپی است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشکلی، ۵۸گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۱۲۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۲۵

آغاز: او نبود ثبات آن چیز هم به عقل و هم به سمع توان کردن مثال این چنان باشد که معرفت وحدانیت صانع، زیرا که هر وقت؛ انجام: که در آفرینش هر یک از اعضای آدمی این چندین منافع و مصالح به فضل بی نهایت

در میانه فصل پنجم افتاده است: عنوان‌ها بدین گونه است: فصل ۶. در بیان انک ایمان به تقلید درست نیست، ۷. بیان خصایل علم و قرآن و تفسیر، ۱۰. در استدلال به احوال دیگر ستارگان بر کمال

● فوائده زیارات / زیارات / عربی

favā'ed-e zīyārāt

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e omar (1150 - 1210)
رساله‌ای است مختصر در بیان فوائد زیارت قبور بزرگان و صالحان، مشتمل بر چهار «فصل»: ۱. براهین اثبات النفس الناطقه؛ ۲. النفس عالمة بالجزئیات؛ ۳. بقاء النفس مع هلاک البدن؛ ۴. فوائد زیارة القبور.
آغاز: قال الامام ... هذه رسالة وجيزة في بيان فوائد زیارة القبور مشتملة على اربعة فصول

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۲۹/۱۸

آغاز: برابر؛ انجام: من المفارقة على الحي شيء من الانوار
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم علی، تا: ۱ ربيع الاول ۱۰۲۲ق؛ کاغذ:
ترمه، ۳ گگ (۲۳۳پ-۲۳۵پ)، اندازه: ۱۳×۱۹/۸سم [ف: ۵-۱۹۹]
۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۵۱۵/۶

آغاز: برابر

بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۸ گگ (۱۲۷-۱۳۴ر)، ابعاد متن:
[۱۳۹-۲] (۱۸×۱۰)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲-۱۳۹]

سه فوائد سالاری < فوائد نظامیه

● فوائده سالکین / عرفان و تصوف / فارسی

favā'ed-os sālekīn

دهلوی، فریدالدین مسعود بن سلمان، - ۶۶۵؟ قمری
dehlavī, farīd-od-dīn mas'ūd ebn-e salmān (- 1267)

تاریخ تألیف: ۵۸۴ق

در این کتاب سخنان قطب الدین بختیار اوشی و گفتگوهای عارفانه‌ای که سالکان طریق تصوف در حضور او گفته‌اند با ذکر تاریخ تشکیل جلسه گرد آورده است و از عارفان بسیار یاد کرده است. تاریخ تشکیل جلسات در نسخه ش ۲۸۸۵/۲ کتابخانه مجلس چنین است: ۱. به تاریخ دوشنبه پنجم رمضان ۵۸۴؛ ۲. به تاریخ پنجشنبه چهارم شوال ۵۸۴؛ ۳. به تاریخ یکشنبه بیستم شوال ۵۸۴؛ ۴. به تاریخ یکشنبه بیستم ذیقعده ۵۸۴؛ ۵. پنجشنبه پنجم ذیحجه ۵۸۴؛ ۶. چهارشنبه بیست و پنجم ذیحجه ۵۸۴؛ ۷. پنجشنبه پنجم محرم ۵۸۵.

آغاز: این سلوک اسرار الهی و این فواید انوار نامتناهی از لفظ درر بار گوهر نثار ... بختیار اوشی ... شتوده می‌آید در این مجموعه که نام است فواید سالکین نبشته آمد بتاريخ روز دوشنبه پنجم ماه رمضان سنه اربع و ثمانین و خمسمایه دعا گوی فقیر ... فرید اجدودهنی دولت پیاپوس حاصل کرد ...

انجام: در عالم تحیر افتاد مشغول شد دعا گو باز گشت این فواید تمام سلوک بود که از زبان مخدوم عالمیان شنیده شد

qolām hoseyn

بیست فایده کوتاه است در قواعد کلی رمل که بدون رمز و ایما نگاشته شده تا همگان بتوانند بهره برند. مؤلف این رساله مختصر را پس از مطالعه کتاب «زیج الرمل» اقلیدی نوشته است چون بعضی مطالب آن به رمز بوده و مشکل.
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد چون این حقیر فقیر الی الله غلام حسین از مطالعه کتاب زیج الرمل اقلیدی فراغت یافتم انجام: باقی موازین و عمل میزانی را در نزد ذکی پوشیده نخواهد ماند.

۱. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر

بی کا، تا: ۱۴ شوال ۱۳۰۰ق [تراث: س ۱۸ش او ۲۱-۲۳۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۹۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: غلام حسین، تا: ۱۴ شوال ۱۳۰۰ق؛ جلد: روغنی، ۱۲ گگ (۸۵پ-۹۶ر)، ۱۷ سطر [ف: ۵-۴۲۵]

● الفوائد الروحانية / فقه / عربی

al-fawā'id-ur rawḥāniyya

تونبی، محمد باقر بن ملک علی، ق ۱۱ قمری
tūnī, mohammad bāqer ebn-e malek 'alī (- 17c)
در بیان آداب و مناسک حج.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۲۸۶

آغاز: نحمدک یا من وجب وجودک و جل ثناؤک و عز جاکرک الممتنع نظیرک المعدوم مملک الممکن سواک؛ انجام: و بشرنا بحسن المآب و صلی الله علی الداعی بالهدایة الناجی من العذاب برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ مصحح، محشی با لفظ «منه سلمه الله»؛ یادداشتی از فرزند مؤلف «محمد مؤمن بن ابی المقاهر» درباره کتاب و مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۱ گگ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۸×۱۲سم [محدث ارموی مخ: ۲-۱۰۷۶]

● فوائده ریاضی / ریاضیات / فارسی

favā'ed-e rīyāzī

مولانا محمد باقر

mowlānā mohammad bāqer

چند فائده فلکی است با عنوان مذکور.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۴۱/۲

خط: شکسته نستعلیق، تحریری، کا: مهدی بن ابی الحسن محمد علی، بی تا؛ جلد: تیماج، ۱۴ص، ۱۷ سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۹-۳۶۱]

- نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۰]
۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۵
از کتاب هفتم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: یکشنبه ۶ ذیحجه ۱۰۹۱ق
[نشریه: ۱۱-۹۱۶]
اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۳
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۳۰۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۶۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۲]
۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۰۱/۲۴
ثلاثة مقالات من المطالب العالیة للامام الرازی؛ خط: نسخ، بی کا،
تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۳ گک (۱۴۱-پ-۱۴۳-پ)، ۱۷ سطر
(۱۱۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۴۰-]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۸
آغاز: فقد اتفق الاکثرون علی ان النفوس الناطقة البشرية جواهر
مجردة عن الجسمیه و عن الحلول فی الجسم الا انها متعلقة بهذه الا
بدان علی سبیل التدبیر و التصرف و اما نفوس سائر الحيوانات
فالاکثرون ... آغاز مقاله ۲- فی بیان ان النفس الانسانیة هل هی
جوهر مجرد عن الجسمیه و الحلول فی الجسمیه ام لا و فیها
فصول ...؛ آغاز مقاله ۵- فی تفصیل الکلام فی الارواح العالیة
الفلکیة و فیہ فصول الفصل الاول فی اقامة الدلالة علی ان الافلاک
و الکواکب احیاء ناطقه ...؛ آغاز کتاب هشتم- الکتاب الثامن من
الهیات کتاب المطالب العالیة فی النبوات و ما يتعلق بها و الکلام
فیہ مرتب علی اقسام ... اعلم ان منکرى النبوات فرق، الفرقة الاولى
الذین قالوا العالم موجب بالذات لا فاعل مختار؛ **انجام:** الفصل
الرابع فی تحقیق الکلام فی السحر المرتب علی الصور اعلم ان
تکلو شا قد اکثر فی کتابه هذا النوع و لابد من تحقیق الکلام فیہ
شامل قسمتی اندک از نخستین مقاله کتاب و قسمت بیشتر کتاب
هفتم و کتاب هشتم؛ خط: نسخ، کا: شاپور، تا: ۱۳۱۸ق؛ مجدول،
محمسی؛ ۱۹۱ص، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۰×۴۰سم [ف: ۵-۲۶]

● **مطالب عجیب و پیش بینیها و تاثیر اسماء عظام**

الهی / علوم غریبه / فارسی

matāleb-e 'ajīb va piš bīnīhā va tasīr-e asmā'-e 'ezām-e
elāhī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۲۴/۲۷

پراکنده های در ...؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ اص (۹۰)
[ف: ۶-۴۰۹]

● **المطالب العرفانیة (رسالة فی) / عرفان و تصوف / عربی**

al-maṭālib-ul 'irfāniyya (r.-un fi)

لاریجانی، محمد ابراهیم بن علی، ق ۱۳ قمری
lārījānī, mohammad ebrāhīm ebn-e 'alī(- 19c)

انجام: از این قرار فصل چهارم مشتمل است بر بیست درس بسیار
خوب
ج ۲؛ خط: نستعلیق تحریری، بی کا، بی تا؛ جلد: گالینگور، ۴۷ گک،
اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۳۸]

● **المطالب العالیة فی الحکمة و الکلام / کلام و اعتقادات /**

عربی

al-maṭālib-ul 'ālīya fi-l ḥikma wa-l kalām

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e 'omar (1150 - 1210)

تاریخ تألیف: ذیقعد ۶۰۳ق تا دوشنبه ۶ ربيع الاول ۶۰۵ق؛ محل
تألیف: گرگانج (خانه خودش)

از کتب مبسوطه علم کلام است، شامل مباحث بسیار جالب و از
تألیفات گرانبهای فخر رازی است. شامل ده «جزء»: ۱. الدلائل
الدالة علی اثبات الاله لهذا العالم المحسوس و اثبات كونه واجب
الوجود لذاته (شامل یک مقدمه در ارزش علم کلام و بحث از
دلائل قطعی و براهین و دلائل اقناعی و جدلی)؛ ۲. بیان کونه
سبحانه و تعالی منزهاً عن التحیز و الجهة و عن الضد و الند
(شامل دو قسم)؛ ۳. الصفات الايجابية و هی کونه سبحانه قادراً
عالملاً حياً سميعاً بصیراً متکلماً باقیاً حکیماً؛ ۴. مباحث الحدوث
القدم و اسرار الدهر و الازل؛ ۵. الزمان و المكان؛ ۶. الهیولی
(شامل مقدمه و چندین فصل)؛ ۷. الارواح العالیة و السافلة؛
۸. النبوات؛ ۹. الجبر و القدر (شامل سه مسئله).

آغاز: بسمله، قال مولانا الامام الداعی الى الله ابو عبدالله محمد بن
عمر بن الحسين الرازی، رضی الله عنه: هذا کتابنا فی العلم
الالهی، و هو مسمى فی لسان اليونانيين باثولوجيا و هو مرتب علی
مقدمة و كتب ... اعلم ان شرف العلم انما يظهر من وجوه: الوجه
الاول من الوجوه الموجبة للشرف ...

انجام: ان الاصل فی الکلام هو الحقيقة، و جب حمل اللفظ علیه،
و الاعراض عما ذکره من التأویلات، و حمل اللفظ علی
المجازات.

چاپ: بیروت، دارالکتب العلمیة، ۱۴۲۰ق

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۰/۲-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۸۳۷؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۶۳۳ق
[فیلمها ف: ۱-۴۹۲]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۷

علم الهی = اثولوجیا؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک:
محمد حسین پسر محمد صالح حسینی مورخ ۱۱۱۶؛ مهر: علی نقی
حسینی مورخ ۱۱۱۵ [نشریه: ۱۱-۹۱۶]

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۳۰۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۴۷-ف

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فتخا)؛ جلد بیست و نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276267

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳